

MCSE hírek

MCSE' 95

Híven hagyományainkhoz, már jelen számunkkal együtt kiküldjük az 1995-re szóló befizetési csekket. Kérjük minden tagtársunkat, előfizetőnket, hogy minél előbb újítsák meg tagságukat! Hosszú idő után ismét emelnünk kell a tagdíjak összegét. A tagdíjak az utóbbi években egyáltalán nem követték az inflációt (az elmúlt két évben lényegében nem emeltünk tagdíjat — emlékeztetőül: 1992-ben 1100 Ft volt a pártoló tagsági díj, 1993-ban és 1994-ben pedig 1200 Ft). Mindezt kiadásaink folyamatos korlátozásával és sikeres pályázatokkal tudtuk elérni. Amint az előző években, most sincs semmilyen garancia arra, hogy a korábbiakhoz hasonló mértékben sikerül támogatásokat szereznünk. Nem lehetnek illúzióink a nyomdai árakkal vagy a postaköltségekkel kapcsolatban (nem is beszélve a várhatóan tovább emelkedő áfáról). Így mindenképpen emelnünk kell a tagdíjat, bár — bízunk benne — mindenki számára elviselhető mértékben.

Mint azt a kiküldött, **kizárólag tagdíjfizetésre szolgáló postautalványok** hátoldalán is feltüntettük, a **pártoló tagdíj** összege (mely továbbra is magában foglalja a Meteor évi 12 számát és a Meteor csillagászati évkönyvet) **1995-re 1400 Ft-ra** módosul. A pártoló tagsági formát ajánljuk intézményeknek, iskoláknak is. A rendes tagsági díj 700 Ft-ra (a rendes tagok a Meteort nem kapják, csak az Évkönyvet és az MCSE Körlevelet). Az örökös pártoló tagdíj (a rendes tagdíj ötvenszerese) összege 35000 Ft lesz. Természetesen minden többletbefizetést, támogatást hálásan fogadunk. Talán még mindig nem ment eléggé át a köztudatba, hogy azoknak, akik pártoló tagdíjat fizetnek, nem kell külön befizetniük sem a Meteorra, sem az Évkönyvre, mert mindkettőt illetményként kapják.

Azoknak, akik nem kívánnak az MCSE tagjainak sorába lépni, csak a Meteort és/vagy az Évkönyvet kívánják megrendelni, az alábbiak szerint módosulnak az előfizetési díjak: a Meteor 1995-ös évfolyama 1100 Ft-ba fog kerülni, míg a Meteor csillagászati évkönyv 1995-ös kötetét 390 Ft-ért rendelhetik meg. (Ezekben az árakban az ÁFA és a postaköltség is benne foglaltatik.) Látható, hogy anyagilag is jobban jár az, aki a pártoló tagságot választja.

Minden barátunkat arra kérünk, hogy mielőbb, lehetőleg még ebben az évben újítsák meg tagságukat. Ily módon egyik legfontosabb kiadványunkat, a Meteor csillagászati évkönyvet is idejében kézhez fogják kapni, mivel az Évkönyvet folyamatosan fogjuk postázni, a befizetések megérkezése után.

Itt ragadjuk meg az alkalmat, hogy megköszönjük minden segítőkész tagtársunk támogatását, és kérjük, hogy aki úgy gondolja, segíteni tud munkánkban — legyen az akár a ráktanyai észlelőhely továbbfejlesztése, akár az Évkönyv terjesztése, akár támogatók szerzése — bátran vegye fel velünk a kapcsolatot!

MIZSER ATTILA

Ifjúsági tábor '94

Idén negyedszer rendeztünk ifjúsági tábort, ezúttal az Ágasvári Turistaházban, közvetlenül a Meteor '94 előtt. Július 29-én gyönyörű időben buszoztunk a Mátra felé. Már messziről észrevettük az Ágasvár kettős hegyvonulatát, melynek nyergében ott áll a turistaház. A csomagokat két terepjáróval szállították fel vendéglátóink, mi gyalog indultunk útnak a Csörgő-patak mentén. Útközben megismerkedtünk a Vándorforrással, melynek később nagy szerepe volt a tábor vízigényének kielégítésében.

A programtervezetben főként előadások szerepeltek, melyek számát igyekeztünk a lehető legkisebbre csökkenteni, részint a természeti környezet vonzó hatása, részint a diavetítések torlódása miatt. A turistaház fenntartóinak is próba volt táborunk, mivel még sosem láttak el ennyi embert, akik ráadásul a szokottól eltérő életritmusban élnek, éjjélkor reggeliznek, előtte és utána sokszor zajonganak az észlelőre (ezt a szokást nem kéne szerves részévé tenni a további táboroknak). Persze a fanatikus hegymászók lelkivilága hasonló a fanatikus amatőr csillagászokéhoz, így kimondottan baráti volt a viszony. Mi megmutattuk éjszaka, hogy mit lehet látni az égbolton, ők nappal megmutatták, melyik sziklán ne törjük össze magunkat. Az alvást szeptemberre halasztottuk.

Tábori csoportkép — ha nem is madártávlatból, de a Piskés-tetői 1 m-es távcső körerkélyéről (Bakos G. felvétele)

Ágasvárra nincs felvezetve a villany, a vizet pedig forrás adja, melynek vízhozama nem túl nagy. Esténként egy aggregátor szolgáltatott néhány órára áramot, de a számítástechnika és az ehhez kapcsolódó beidegződések fejlődésével megnöttek áramigényeink, így a nap folyamán többször is berántottuk a kisebb fogyasztású „egyesületi zaporozsecmotort” áramfejlesztés céljából. Mivel a legtöbben sokkal civilizáltabb helyen nőttünk föl, mint Ágasvár, vízigényünkkel néhány nap alatt elpocsoltuk a ciszternában lévő 15 ezer (!) liter vizet... Legközelebb a tábornyitón fürdési bemutatót is tartunk „Hogyan zuhanyozunk le öt liter vízzel?” címmel.

Az időjárásra nem panaszkodhattunk, hiszen hol jobb, hol rosszabb ég mellett, de szinte minden este tudtunk észlelni. Néhány zivatar is borzolta a kedélyeket, különösen az Ágasvár csúcsát nagyon kedvelő villámok miatt. A hirtelen jött égi áldás előcsalogatta a lomha mozgású és gyönyörű színű foltos szalamandrákat, amiket

a legtöbben itt láttak először természetes környezetükben. Néhányan viperákat is látni véltek, de a turistaház tulajdonosa mindenkit megnyugtatott, hogy szívesen kivágja az esetleges kígyómarások helyét. A programot kisebb és nagyobb túrák színesítették a megszokott eltévedésekkel fűszerezve. Nem feledkezhetünk meg a tábori vetélkedőről sem, mely egyes rosszmájú, kisujjukat sem mozdító emberek véleményével ellentétben igen jól sikerült.

Végre sikerült megvalósítani régi törekvésünket, hogy az igen hasznos és szórakoztató meteorozáson kívül a távcsöves észleléssel is megismerkedjenek a tábor résztvevői. Sötétedés környékén a különböző kaliberű műszerek mind a Jupitert fűrkészték. Senkinek sem jelentett nehézséget a hatalmas sötét sebhelyek megpillantása. Éjjel aztán mindenki kedvelt észlelési területére szakosodott. Nevek nélkül: volt aki ringlispílként pörgött az egyesületi 80/1200-es Zeiss-Proxima refraktorral változócsillagokra és halványabb mint „xy” adatokra vadászva, volt aki percekre körülfigyelt retinájával az okulárt valószínűtlenül halvány részleteket kutatva egy-egy mély-ég objektumon, és persze sokan a magyarországi meteorcsillagászat hírnevét öregbítették.

Hat változó/fél óra — a kép tanúsága szerint legalább ennyi volt Kiss László változós teljesítménye a 80/1200-assal a fogyó Hold fényénél. Figyeljük meg a különleges észlelőlámpa-kezelési technikát! (Mizser A. felvétele)

Augusztus 2-án a Piskés-tetői csillagvizsgálót látogattuk meg. Aki már sokadszor járt itt, az is elgondolkozva sétálgatott a különös hangulatú kupolákban. Az újoncokat a műszerek mérete, a tapasztaltabbakat a távcsövek teljesítőképessége ejtette ámulatba, persze nem egy La Silla vagy Mount Palomar szemszögéből nézve a dol-

gokat. (Azért ha a Schmidtet zsebben ki lehetett volna hozni...) Másnap a pásztói strandra kirándultak a vállalkozó szellemű táborlakók. A szokásos közös palacsintázáson kívül „ki tud atraktívabban a medencébe ugrani” versenyt, illetve vízcsatát is rendeztünk. Jelenlétünk vegyes érzelmeket váltott ki a fürdőzőkből, de ekkor már erős víziánnyal küszködtünk Ágasváron; így érthető volt önfeledt szórakozásunk.

Előadásaink kellemes hangulatban teltek, ha tudtuk, a szabadban tartottuk őket, ha diavetítésre volt szükség, az ebédlőben találtunk helyet, de persze a gyakorlati tapasztalatszerzés bizonyult a leghasznosabbnak. Hajnalban a Hold krátereit és hegyeit csodáltuk, a Szaturnusz egyre szűkülő gyűrűjét figyeltük, a Marson viszont nem sok minden látszott. Az észleléseket a Cassiopeiában kóborló hosszú nevű Nakamura-Nishimura-Machholz (1994m) üstökös színesítette.

Hisszük, hogy a legtöbben kellemes élményekkel, nagyobb tudással és egy kicsit természetközelibb felfogással tértek haza. Ez úton szeretnénk megköszönni az összes előadónak és a tábor lebonyolítását segítő amatőrnek a lelkes részvételt, és szeretnénk elnézést kérni azoktól, akik a szervező hibájából kimaradtak a programból. Reméljük, hogy jövőre — talán ismét Ráktanyán — legalább ilyen kellemes ifjúsági táborot fogunk tartani.

SÁRNECZKY KRISZTIÁN

Kedves Barátunk! Örömmel értesítünk arról, hogy megalakul a **Magyar Csillagászati Egyesület Szegedi Helyi Csoportja!** Az alakuló gyűlésre 1994. október 22-én (szombaton), délelőtt 10 órától kerül sor a Szegedi Csillagvizsgáló épületében (Kertész utca, a 70-es busszal közelíthető meg).

Az összejövétel tervezett programja:

- 1) **Kiss László:** Bevezető
- 2) **Dr. Szatmáry Károly** (JATE, Kísérleti Fizikai Tanszék): Csillagászat Szegeden
- 3) **Sárneczky Krisztián** (MCSE): A nagy üstökös-karamból tanulságai
- 4) **Nagy Zoltán Antal** (MCSE Budapesti Helyi Csoport): Tapasztalatok egy helyi csoporttal kapcsolatban
- 5) **Tepliczky István** (MCSE): Az MCSE on-line információforrása
- 6) **Dr. Vinkó József** (JATE, Optika és Kvantumelektronika Tanszék): A CCD-kamera használata a csillagászatban
- 7) **Gál János** (JATE, Kísérleti Fizikai Tanszék): Kanadai élménybeszámoló
- 8) A Helyi Csoport vezetőjének megválasztása
- 9) Kötetlen eszmecsere a Helyi Csoport tevékenységéről

Szeretettel várunk minden érdeklődőt, a részvétel díjtan.

**Komplett, kizárólag kézi finommozgatással ellátott távcsőmechanikák eladók 30 cm átmérőig.
Réti Lajos, 9023 Győr, Ifjúság krt. 51.**